

FONS JOSEP RAFAEL CARRERAS I BULBENA (1860-1931)
FITXA DE DESCRIPCIÓ DEL FONS

1. Àrea d'identificació

1.1. Codi de referència

CAT CEDOC 3.13

1.2. Nivell de descripció

Fons

1.3. Títol

Fons Carreras i Bulbena.

1.4. Data/es

(1889-1919)

1.5. Volum i suport

3 capsos.

2. Àrea de context

2.1. Nom del/s productor/s

Josep Rafael Carreras i Bulbena.

2.2. Història del/s productor/s

Durant la seva joventut, Josep Rafael Carreras organitzà a Barcelona l'anomenat Cercle Mozart, una societat d'audicions musicals destinada a difondre la música d'aquest autor. Quan tenia 21 anys (el 1881) començà a estudiar violoncel amb el mestre Antoni Lupestri, tot compaginant-ho amb els estudis d'humanitats, especialitat en història de la música.

Fou membre de la junta d'obra de l'església de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona, juntament amb Domènec Mas i Serracant (1895). Cal destacar la seva traducció del *Tractat de cant eclesiàstic* del cardenal Bona (1869).

Interessat per la història de la música, contactà amb investigadors (H. Riemann o F. X. Richter...) per elaborar estudis musicològics importants i aprofundits, especialment dirigits a recuperar el ric passat històric català. El seu principal estudi fou: *El oratorio musical desde su origen hasta nuestros días* (1906). També va escriure un estudi sobre el compositor *Domènec Terradellas* (1908).

Membre de l'Acadèmia de les Bones Lletres de Barcelona, hi ingressà el 1920 amb un important discurs sobre Emanuele d'Astorga.

La seva aportació com a compositor és relativament baixa, però cal destacar-ne les obres següents: *Sortint d'Egipte*, text de Verdaguer i col·laboració d'Antoni Lupestri; *Flos Carmeli*, *Himne a la Sagrada Família* i l'himne *Regnum mundi*. Treballà en l'estudi de l'inici de l'òpera a Catalunya. En canvi, la seva aportació en el terreny musicològic va ser molt alta, tant per la investigació rigorosa, que aportava dades inèdites, com per la capacitat de síntesi i el sentit de la globalitat, que li permetia relacionar la música

catalana amb l'europea. Els seus estudis sobre oratori, la vida musical barcelonina al principi del segle XVIII, les relacions musicals hispanoitalianes, com també obres de divulgació (per exemple: estudi sobre l'obra de Händel) i tractats de música catalana sobre la música trobadoresca, en són alguns dels nombrosos temes.

2.3. Història arxivística

Es desconeix la història arxivística del fons abans de l'ingrés a l'Arxiu del Centre de Documentació de l'Orfeó Català.

2.4. Dades sobre l'ingrés

Es desconeix el moment, la procedència i les circumstàncies d'ingrés del fons a l'Arxiu del Centre de Documentació de l'Orfeó Català.

3. Àrea de contingut i estructura

3.1. Abast i contingut

El Fons Carreras Bulbena consta de 35 partitures, de les quals 8 estan impreses i la resta manuscrites. En aquest fons es troben 9 partitures escrites pel mateix autor, de les quals 4 estan escrites en col·laboració: 3 amb Antoni Lupestri i 1 amb Domènec Mas i Serracant.

Pel que fa a la resta d'autors del fons, hi destaquen: 10 partitures escrites per Domènec Terradelles, 2 per Emanuele Astorga (totes dues són còpies manuscrites), 2 per Pergolesi i 2 sense autoria coneguda. La resta són còpies manuscrites d'autors reconeguts (Bach, Haydn, Vinci, Jommelli...).

La majoria de cançons són per a cor o per a veus. Només hi ha 3 peces per a instruments (una per a violí, l'altra per a guitarra i l'última per a orgue). Pel que fa a la música religiosa, present en més o menys un 40% de les obres del fons, trobem 3 *Stabat mater*, 2 motets i 1 missa (que coincideix amb el registre 107 del Fons de Col·lecció Música Manuscrita, i porta per títol *Originale Messa a 8 voci concertat con Violini, Oboe, Corni, e Trombe*). Pel que fa a la música popular, es concentra principalment en òpera.

Només algunes obres de Josep Rafael Carreras i porten les dates exactes, la resta s'han hagut de proposar en funció de la notació, la tipologia de paper i l'estat de conservació de l'obra.

S'han trobat 4 llibrets impresos de diferents obres de compositors reconeguts (Beethoven, Mendelssohn...). S'ha trobat una col·lecció de 5 composicions d'una mateixa òpera (*Artaserse*) per cinc compositor distints.

La majoria de les partitures porten estampat un segell: "Jose Rafel Carreras. Barcelona" amb tinta blava.

Cal destacar que s'han trobat dues obres completes amb les partitelles i les partitures generals, i totes dues són del compositor Josep Rafael Carreras i Bulbena:

- *La Meditació.*
- *Sortint d'Egipte. Oratori dedicat a la Sagrada Família.*

3.2. Sistema d'organització

El Fons Carreras Bulbena ha quedat organitzat en 3 caps de arxiu seguint una ordenació numèrica, tot donant com a resultat un inventari amb registres numèrics.

4. Àrea de condicions d'accés i ús

4.1. Condicions d'accés

Accés lliure.

4.2. Condicions de reproducció

Es podran reproduir totes les obres que siguin de domini públic o estiguin exhaurides. La reproducció de les obres que no pertanyin al domini públic, només serà possible per a ús privat del sol·licitant i exclusivament amb fins d'investigació, tot respectant la legislació vigent de la Llei de la propietat intel·lectual.

4.3. Llengües i escriptures dels documents

Italià en la majoria de composicions, algunes òperes en alemany, i llatí, castellà i català en les composicions religioses.

4.4. Característiques físiques i requeriments del sistema

La majoria de partitures estan en bon estat i no comporten cap dificultat de lectura. Algunes de les obres tenen taques de *foxing*, i hi ha una obra que està escrita amb tinta àcida i convindria digitalitzar com més aviat millor: *Una Cosa rara o sia Bellezza ed Onesta*.

Pel que fa a l'estat de conservació de les obres, només s'han trobat 3 obres amb un estat de conservació regular, a causa de les nombroses taques de *foxing* i a la tinta àcida. La resta d'obres estan en bon estat.

4.5. Instruments de descripció

Existia un inventari previ, en el qual constaven unes 30 obres, moltes de les quals eren d'autors desconeguts.

5. Àrea de documentació relacionada

5.3. Documentació relacionada (RE)

El seu fons personal es conserva a l'Arxiu Nacional de Catalunya. El fons conté la documentació generada i rebuda per Josep Rafael Carreras i Bulbena; hi destaca l'obra original (obra literària, historiogràfica, lingüística), la correspondència (referida bàsicament a la seva activitat d'investigació), els materials i dossiers de treball (que inclouen documents originals dels segles XVII i XVIII referits essencialment a la Guerra de Successió) i, finalment, la documentació produïda en funció de la seva activitat associativa (com ara la de la Reial Acadèmia de Bones Lletres i la de la Sociedad Económica Barcelonesa de Amigos del País). Es conserva un llibre sobre el Fons Josep Rafael Carreras i Bulbena a l'ANC a l'Arxiu Comarcal d'Osona. També es conserva part de la seva correspondència a l'Arxiu de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona.

7. Àrea de control de la descripció

7.1. Autoria i data/es (OB)

Descripció realitzada per Joana Canalias el 13 de novembre de 2013.

7.2. Fonts (OB)

Diccionario de la música española e hispanoamericana. Vol. 3 [Madrid]: Sociedad General de Autores y Editores, cop. 2000. ISBN 84-8048-306-7. ISBN obra completa: 84-8048-303-2

Gran enciclopèdia de la música catalana. Vol. 2, Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2000. ISBN 84-412-0234-6, ISBN obra completa: 84-412-0232X

CODERN, Llorenç; FERNÁNDEZ, Josep: *El fons Josep Rafel Carreras i Bulbena de l'Arxiu Nacional de Catalunya (segles XVII-XX)*; Àrea de fons històrics de l'ANC; Fons 83; Generalitat de Catalunya; Departament de Cultura; Barcelona, 1995

Enciclopèdia.cat. *Gran enciclopedia catalana: Josep Rafael Carreras i Bulbena*. [consultat el 13 de novembre de 2013]. Disponible a: http://www.enciclopedia.cat/enciclop%C3%A8dies/gran-enciclop%C3%A8dia-catalana/EC-GEC_0015319.xml?s.q=sebasti%C3%A0+dalmau#.UoNq2XAYLZ4

DAUFÍ, Xavier. "Josep Rafael Carreras i Bulbena, el naixement de l'oratori a Catalunya i altres consideracions". *Recerca Musicològica XVII-XVIII* [en línia]. Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona. 17/18. p. 153-179. [Consultat: 13 de novembre de 2013]. ISSN: 0211-6391. Disponible a: <http://ddd.uab.cat/pub/recmus/02116391n17-18p153.pdf>

7.3. Regles o convencions (OP)

Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). Barcelona: Generalitat de Catalunya; Departament de Cultura; Subdirecció General d'Arxius i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2006.

GRASSOT I RADRESA, Marta. "Una aproximació a la descripció dels fons musicals a través de la NODAC. Una proposta de descripció a partir de l'experiència en el tractament dels fons musicals del Museu de la Mediterrània de Torroella de Montgrí". *Lligall. Revista Catalana d'Arxivística*, (2008), núm. 28, p. 61-93.